

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

від 19 лютого 2020 р.

№ 25/4

Про проєкт Закону про внесення змін до Закону України «Про охорону атмосферного повітря» щодо зобов'язань підприємств, установ, організацій та громадян – суб'єктів підприємницької діяльності, що здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря та діяльність яких пов'язана з впливом фізичних та біологічних факторів на його стан, - встановлювати автоматизовані прилади контролю на стаціонарних джерелах викидів, а також оприлюднювати інформацію про викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря (реєстр. № 2638)

Комітет з питань екологічної політики та природокористування розглянув проєкт Закону про внесення змін до Закону України «Про охорону атмосферного повітря» щодо зобов'язань підприємств, установ, організацій та громадян – суб'єктів підприємницької діяльності, що здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря та діяльність яких пов'язана з впливом фізичних та біологічних факторів на його стан, - встановлювати автоматизовані прилади контролю на стаціонарних джерелах викидів, а також оприлюднювати інформацію про викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря (реєстр. № 2638 від 19.12.2019), поданий народним депутатом України П. В. Мельником, і відзначає.

Метою законопроекту, як зазначає суб'єкт права законодавчої ініціативи, є здійснення оперативного контролю за викидами на джерелах, у тому числі й під час виконання заходів при настанні несприятливих метеоумов, а також для оперативного інформування громадськості щодо обсягів викидів забруднювальних речовин в атмосферне повітря підприємствами, установами, організаціями та громадянами - суб'єктами підприємницької діяльності, що здійснюють викиди забруднювальних речовин в атмосферне повітря та діяльність яких пов'язана з впливом фізичних та біологічних факторів на його стан.

Законопроектом пропонується доповнити статтю 10 Закону України «Про охорону атмосферного повітря» (далі - Закон) новим положенням щодо

обов'язків підприємств, установ, організацій та громадян – суб'єктів підприємницької діяльності встановлювати автоматизовані прилади контролю на стаціонарних джерелах викидів, оприлюднювати інформацію про обсяги викидів, у добовому вимірі, забруднюючих речовин в атмосферне повітря на офіційних сайтах відповідних суб'єктів господарювання, щодобово передавати зазначену інформацію до органів державної влади, які здійснюють контроль у галузі охорони атмосферного повітря.

У пояснювальній записці до законопроекту зазначено, що доповнення, які пропонуються для внесення до статті 10 Закону, передбачені окремими положеннями Директиви 2010/75/ЄС «Про промислові викиди (інтегроване запобігання та контроль забруднення)».

У Директиві зазначено, що вимоги до моніторингу повинні, у застосовних випадках, ґрунтуватися на висновках щодо моніторингу, що їх описано у висновках щодо найкращих доступних технік.

Міністерство енергетики та захисту довкілля України у своєму висновку зазначає, що, передбачені законопроектом зобов'язання для всіх, без винятку, підприємств, установ, організацій та громадян – суб'єктів підприємницької діяльності встановлювати автоматизовані прилади контролю на стаціонарних джерелах викидів, суперечать положенням Директиви.

Мінекоенерго зазначає, що, з метою імплементації Директиви 2010/75/ЄС і створення правових та інституційних передумов для ефективного запобігання, зменшення і контролю промислового забруднення в Україні, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 № 402 схвалено Концепцію реалізації державної політики у сфері промислового забруднення (далі - Концепція).

Концепція передбачає реформування дозвільної процедури для промислових підприємств з метою зменшення промислового забруднення довкілля. Зокрема, йдеться про впровадження інтегрованого дозволу і найкращих доступних технологій та методів управління, запровадження європейських підходів до оцінки комплексного впливу промислового об'єкта на довкілля, нових інструментів захисту своїх прав для громадськості.

З метою реалізації Концепції Мінекоенерго розроблено та направлено на погодження до заінтересованих органів листом від 04.12.2019 № 1.5-15-14083 проєкт Закону України про запобігання, зменшення та контроль промислового забруднення та листом від 04.12.2019 № 1.5-15-14080 - проєкт розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Плану заходів з впровадження Концепції реалізації державної політики у сфері промислового забруднення». Законопроєкт передбачає визначення сфери регулювання та правові підстави видачі/переоформлення/анулювання інтегрованих, уніфікованих дозволів та реєстрації шляхом подання декларацій для малих суб'єктів господарювання. Законопроєкт визначає обов'язковість застосування суб'єктами господарювання найкращих доступних технологій та методів управління, перелік умов інтегрованого та уніфікованого дозволів, підстави для переоформлення та анулювання інтегрованого та уніфікованого дозволів, взаємозалежність процедури оцінки впливу на довкілля з процедурою отримання інтегрованого дозволу, ведення обліку обсягів промислового забруднення і звітність суб'єктів господарювання, участь громадськості та доступ до інформації про видачу/переоформлення інтегрованого дозволу, транскордонний вплив.

Громадське обговорення законопроекту завершено 04.01.2020, на цей час здійснюється робота з опрацювання наданих пропозицій та зауважень. Міністерство юстиції України листом від 02.01.2020 № 2/29940-26-19/8.2.2 за результатами правової експертизи надало висновок щодо погодження законопроекту із зауваженнями. Після прийняття Закону України «Про запобігання, зменшення та контроль промислового забруднення» відповідні зміни будуть внесені до Закону України «Про охорону атмосферного повітря».

Також Мінекоенерго інформує, що постановою Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря» (далі – постанова) затверджено Порядок здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря (далі - Порядок). Порядком встановлені вимоги щодо проведення спостережень, режимів оцінювання та граничні величини забруднювальних речовин, за якими проводиться оцінка якості атмосферного повітря. Разом з тим Порядком визначено методи оцінювання рівнів забруднювальних речовин, які мають застосовуватись у державній системі моніторингу атмосферного повітря для забезпечення отримання даних відповідної якості. Положеннями постанови передбачено визначення структури, яка виконуватиме функції органу управління якістю атмосферного повітря на певній території. Органи управління якістю атмосферного повітря забезпечують координацію суб'єктів моніторингу атмосферного повітря та управління його якістю на рівні зони або агломерації, розробляють плани поліпшення якості атмосферного повітря і короткострокові плани дій, для чого з'ясовують причини забруднення повітря на території кожної зони (агломерації). Згідно з пунктом 5 постанови Порядок набирає чинності через один рік після набрання чинності цією постановою.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету у своєму висновку зазначає, що законопроект не матиме впливу на показники бюджету. У разі прийняття відповідного закону він може набирати чинності у терміни, визначені автором законопроекту.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, проаналізувавши проект, висловило щодо його змісту низку зауважень, зокрема:

новий абз. 3 ч. 1 ст. 10 Закону (а не новий абз. 4 ст. 10, як пропонується у проекті), не узгоджується із іншими положеннями Закону, створюючи можливість для їх неоднозначного тлумачення, що на практиці може призвести до виникнення ускладнень у правозастосовній діяльності;

у чинній редакції абз. 5 ч. 1 вказаної статті передбачено здійснення контролю та обліку не лише за *обсягами забруднюючих речовин* (про що йдеться у новому абзаці, яким у проекті доповнюється ця стаття), а й за *їх складом та рівнями фізичного впливу*, тобто вказані положення не узгоджуються між собою щодо сфери їх дії;

встановлений у проекті обов'язок передавати інформацію про обсяги викидів щодобово до органів державної влади, які здійснюють контроль у галузі охорони атмосферного повітря, не узгоджується із ч. 2 ст. 31 Закону «Про охорону атмосферного повітря», відповідно до якої «державний облік у галузі охорони атмосферного повітря здійснюється за єдиною системою у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

у Директиві 2010/75/ЄС, окремі положення якої мають бути впроваджені згідно з пояснювальною запискою до проекту, вказане питання регулюється по-іншому. Встановлення вказаних у законопроекті приладів без законодавчого врегулювання першочергових завдань, визначених у Додатку XXX до Угоди про асоціацію для впровадження Директиви № 2010/75/ЄС не дозволить досягнути максимального ефекту від встановлення вказаних приладів та не сприятиме виконанню міжнародних зобов'язань України у цій сфері у повному обсязі;

проект, зокрема його назва та його зміст, вимагає техніко-юридичного та редакційного доопрацювання.

За узагальнюючим висновком Головного науково-експертного управління: за результатами розгляду у першому читанні законопроект доцільно повернути на доопрацювання з урахуванням висловлених зауважень та пропозицій.

До Комітету щодо законопроекту (реєстр. № 2638) надійшло звернення ПАТ «Кременчуцький завод дорожніх машин» у якому зазначено, зокрема, що положення законопроекту передбачають лише можливість реалізації норм п. 2 ст. 38 та частини 3 Додатку V Директиви 2010/75/ЄС та не містять механізмів реалізації інших положень Директиви; законопроект підготовлений з порушенням норм Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» в частині недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти. На думку авторів звернення зазначений законопроект у запропонованій редакції потребує повернення суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

За результатами розгляду законопроекту Комітет **в и р і ш и в :**

1. Інформацію взяти до відома.

2. Внести на розгляд Верховної Ради України пропозицію про повернення на доопрацювання суб'єкту права законодавчої ініціативи проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про охорону атмосферного повітря» щодо зобов'язань підприємств, установ, організацій та громадян – суб'єктів підприємницької діяльності, що здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря та діяльність яких пов'язана з впливом фізичних та біологічних факторів на його стан, - встановлювати автоматизовані прилади контролю на стаціонарних джерелах викидів, а також оприлюднювати інформацію про викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря (реєстр. № 2638 від 19.12.2019), поданий народним депутатом України Мельником П. В.

3. Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України від Комітету визначити народного депутата України, голову підкомітету з питань державного моніторингу навколишнього природного середовища Якименка П.В.

Голова Комітету

О. БОНДАРЕНКО